

Innst. O. nr. 7

(2005-2006)

Innstilling til Odelstinget fra arbeids- og sosialkomiteen

Ot.prp. nr. 21 (2005-2006)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om lov om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover

Til Stortinget

1. INNLEDNING

Arbeids- og sosialdepartementet legger her frem forslag til endringer i:

- lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)
- lov 22. mars 1968 nr. 2 om tillegg til 1) lov om krigspensjonering for militærpersoner av 13. desember 1946 og 2) lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner av 13. desember 1946
- lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg

I proposisjonen foreslås endringer som gjelder lovfesting av praksis, administrative forenklinger, presisering av lovhjemler og lovtekniske justeringer.

Endringene i lov om supplerande stønad tar sikte på å legge forholdene til rette for en effektiv kontroll med at reglene om utenlandsopphold overholdes, og en effektiv reaksjon i tilfelle med for lange utenlandsopphold. Forslaget om avvikling av det rådgivende utvalg i krigspensjoneringssaker vil innebære en administrativ forenkling. De øvrige forslagene vil ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

2. ENDRINGENE I FOLKETRYGDLOVEN

2.1 Oppheving av to vilkår for å bli regnet som reell arbeidssøker - § 4-5 første ledd bokstav d, § 4-5 tredje ledd og § 4-20 andre og tredje ledd

To vilkår for å få rett til dagpenger foreslås opphevet fordi de brukes lite og fordi det er ønskelig å avklare deres forhold til Europarådets kodeks for sosial sikkerhet.

Departementets vurdering og forslag

Dagpenger under arbeidsløshet har som formål både å være en inntektssikring for det arbeidsledige medlemmet og å være et arbeidsmarkedspolitisk virkemiddel. Praksis tyder ikke på at medlemmer fratras dagpengene i strid med formålet om å være en inntektssikring for den arbeidsledige. De to vilkårene blir, sjelden eller aldri benyttet. Det er imidlertid viktig at dagpengeordningen klart signaliserer krav om at arbeidsledige må søke arbeid, helt eller delvis. Også bestemmelsene om å skaffe seg inntekt ved selvstendig næringsvirksomhet og kravet om å ta arbeid som er lavere lønnet enn dagpengene, underbygger de aktivitetskrav som dagpengeordningen prinsipielt bør sette. Slike aktivitetskrav kan avdekke ikke reelle arbeidssøkere.

Departementet vil allikevel tilrå at de to nevnte vilkår fjernes. Det er da lagt vekt på at spørsmålsstillingen om vilkårenes forhold til artikkel 20 i Den europeiske kodeks for sosial sikkerhet vil bli endelig avklart.

Det foreslås at lovendringen som opphever vilkårene, trer i kraft straks. Forslaget vil ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

2.2 Lovteknisk justering i § 8-4 tredje ledd bokstav j

Endringen gir konsekvent begrepsbruk i alternativene i bestemmelsen.

Departementets vurdering og forslag

Folketrygdloven § 8-4 tredje ledd bokstav a til j likestiller visse lidelser og situasjoner med arbeidsuførhet på grunn av sykdom som nevnt i første ledd. I bokstav a til i brukes begrepet "vedkommende", mens i bokstav j brukes begrepet "medlemmet". Departementet foreslår å endre begrepet i bokstav j fra "medlemmet" til "vedkommende", slik at samme begrep brukes i alle alternativene.

Endringen, som ikke har økonomiske eller administrative konsekvenser, foreslås å tre i kraft straks.

2.3 Klargjøring av lovteksten i forhold til når varig svært alvorlig sykdom hos barnet kan gi rett til pleiepenger - folketrygdloven §§ 9-11, 9-12 og 9-15

Lovendringen klargjør at det kan utbetales pleiepenger til foreldre med omsorg for barn med svært alvorlig varig sykdom når sykdommen er i en ustabil fase. Det sies eksplisitt i loven at omsorg for barn med svært alvorlig progredierende sykdom kan gi en kontinuerlig rett til pleiepenger frem til barnet fyller 18 år.

Departementets vurdering og forslag til klargjøring av loven

Trygdeetatens tidligere praksis gir svært alvorlig varig sykdom hos barnet rett til pleiepenger når sykdommen kommer inn i en mer ustabil periode. Den aktuelle trygderettskjennelsen innebærer en utvidelse av retten til pleiepenger til foreldre med omsorg for barn med svært alvorlig progredierende sykdom fordi det kan foreligge sammenhengende rett til pleiepenger fra sykdommen blir svært alvorlig. Det er, som fremhevet av retten, vanskelig å skille ut perioder hvor en svært alvorlig progredierende sykdom er i en livstruende og kritisk fase og når sykdommen har stabilisert seg. Dette er vanskelige skjønnsavgjørelser med fare for forskjellsbehandling. Foreldrene blir utsatt for nye utfordringer når sykdommen forverrer seg. Ved en mer stabil funksjonshemming/sykdom hos barnet kan foreldrene etter hvert få etablert tilsyns- og avlastningsordninger.

Departementet viderefører Trygderettens forståelse av regelverket, men mener at lovteksten i § 9-11 bør gjøres klarere i forhold til når en svært alvorlig varig sykdom kan gi rett til pleiepenger. Herunder bør det gå klart frem i lovteksten at svært alvorlig progredierende sykdom hos barnet gir rett til pleiepenger.

Regelverket har ingen tidsbegrensning på stønadperioden for pleiepenger. Begrensningen i stønadstid i loven følger av inngangsvilkårene om:

1. Svært alvorlig eller livstruende sykdom,
2. behov for kontinuerlig tilsyn og pleie,
3. vilkåret om at stønaden kan utbetales så lenge det er nødvendig for behandling og rehabilitering av det enkelte barn.

Det fremgår av forarbeidene i Ot.prp. nr. 24 (1997-1998) at vilkåret om behandling og rehabilitering i § 9-15 innebærer en avgrensning mot varig sykdom. Kan barnet rehabiliteres tilsier dette at sykdommen ikke er varig. I praksis har vilkåret vært liberalt praktisert. Det kreves bare at det er håp om at barnet blir bedre. Den aktuelle kjennelsen innebærer at vilkåret ikke har noe selvstendig innhold i forhold til vilkåret om kontinuerlig tilsyn og pleie i tilfeller med svært alvorlig progredierende sykdom. Vilkåret er dermed lite egnet til å avgrense stønadperioden når barnet lider av svært alvorlig og varig sykdom.

Det foreslås at kriteriet om behandling og rehabilitering tas ut av loven. For å avgrense retten til pleiepenger ved varig sykdom, foreslås at det tas inn et vilkår i § 9-11 om at sykdommen er i en ustabil fase. Samtidig foreslås det å ta inn i lovteksten at svært alvorlig progredierende sykdom gir rett til pleiepenger.

Sykdomsvilkåret i § 9-10 er mindre strengt. Det avgjørende er at barnet har vært innlagt i helseinstitusjon. Stønadperioden når barnet kommer hjem er begrenset av vilkåret om behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. Etter forslag til endring i lovteksten i § 9-11 vil stønadperioden begrense seg til mer ustabile og kritiske faser av sykdommen. Departementet mener at vilkåret om kontinuerlig tilsyn og pleie er tilstrekkelig til å sikre at stønadstiden ikke blir lenger i forhold til mindre alvorlige sykdommer og foreslår ingen endring i § 9-10. Mindre alvorlige sykdommer antas ikke å kreve kontinuerlig tilsyn og pleie over lengre tid.

Som en konsekvens av at vilkåret om behandling og rehabilitering tas ut av § 9-15 mener departementet det vil virke ryddigere om bestemmelsene om begrenning av stønadstid i forhold til pleiepenger for pleie av en nær pårørende i § 9-15 andre ledd flyttes til § 9-12 som omhandler denne stønaden. Bestemmelsen om stønadstiden for opplæringspenger i § 9-15 tredje ledd har ingen selvstendig betydning. Stønaden utbetales så lenge vilkårene i § 9-13 er oppfylt. Bestemmelsen flyttes derfor ikke til § 9-13.

Det vises til § 9-11 nytt andre ledd i lovforslaget. Bestemmelsene i § 9-15 første og tredje ledd er opphevet og bestemmelsene i andre ledd er flyttet til § 9-12.

2.4 Individuell oppfølgingsplan for mottakere av rehabiliteringspenger og tidsbegrenset uførestønad - folketrygdloven §§ 10-8 og 12-9

Trygdeetatens plikt til å utarbeide en individuell oppfølgingsplan i samarbeid med stønadsmottakeren lovfestes. Samtidig lovfestes stønadsmottakerens plikt til å medvirke i utarbeidelsen og oppfølgingen av planen. Dersom stønadsmottakeren uten rimelig grunn unnlater slik medvirkning foreslås at stønaden kan bortfalle.

Departementets vurdering og forslag

Tidsbegrensningen av stønadsperioden for rehabiliteringspenger gjør det nødvendig med tett og god oppfølging slik at nødvendige behandlings-, rehabiliterings- og avklaringstiltak kan settes i verk og gjennomføres i løpet av en samlet stønadsperiode på maksimalt tre år (ett år med sykepenger og to år med rehabiliteringspenger). Utarbeidelse av en oppfølgingsplan, hvor målet og tiltakene for å nå disse fremgår, vil gjøre det enklere å følge opp den enkelte. De enkelte aktørers ansvar samt hva stønadsmottakeren selv må bidra med vil tydeliggjøres i planen.

Oppfølging er også et nødvendig virkemiddel dersom målsettingen med tidsbegrenset uførestønad skal kunne realiseres. Det vises her til hva som er anført i Ot.prp. nr. 102 (2001-2002) punkt 7.1.

Trygdeetatens erfaring på området er at enkelte stønadsmottakere motsetter seg aktiv oppfølging i den perioden tidsbegrenset uførestønad innvilges for. Dette vil åpenbart svekke muligheten for gjeninntreden i arbeidslivet.

I folketrygdloven § 21-8 har man en generell bestemmelse om at krav om ytelse som gis på grunn av sykdom, kan avslås. Videre kan en innvilget ytelse holdes tilbake eller stanses dersom medlemmet uten rimelig grunn nekter å ta imot tilbud om behandling, rehabilitering eller yrkesrettet attføring. I § 10-8 om rehabiliteringspenger har man en tilsvarende bestemmelse om at retten til rehabiliteringspenger i slike tilfelle kan falle bort. I folketrygdlovens kapittel om sykepenger har man en egen bestemmelse om medlemmets medvirkning for at hensiktsmessige tiltak for å tilrettelegge arbeidet og utprøving av funksjonsevnen blir utredet og iverksatt med en tilsvarende sanksjonsbestemmelse, jf. § 8-8.

Departementet foreslår at det gis en bestemmelse om plikt for medlemmet til å medvirke til at det skal utarbeides en oppfølgingsplan for mottakere av både rehabiliteringspenger og tidsbegrenset uførestønad. Planen skal utarbeides i samarbeid med stønadsmottakeren. Det er viktig at personens muligheter og ressurser og hvilke tiltak som kan settes i verk for å bedre funksjonsevnen kommer frem i planen. Det forut-

settes at stønadsmottakeren medvirker i oppfølgingen av planen.

Dersom stønadsmottakeren uten rimelig grunn motsetter seg å medvirke til utarbeidelsen og oppfølgingen av en individuell oppfølgingsplan, nekter å ta imot tilbud om behandling, rehabilitering og utprøving av funksjonsevnen, foreslås at retten til stønad skal kunne falle bort.

Det foreslås at endringen trer i kraft 1. januar 2006. Forslaget antas ikke å ha økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

2.5 Lovteknisk justering - folketrygdloven § 11-18 siste ledd/tredje ledd

Lov om tiltak til å fremme sysselsetting (sysselsettingsloven) av 27. juni 1947 nr. 9 er opphevet, og ble fra 1. juli 2005 avløst av lov om arbeidsmarkeds-tjenester (arbeidsmarkedsloven) av 10. desember 2004.

Henvisningen i folketrygdloven § 11-18 siste ledd foreslås endret til "arbeidsmarkedsloven kapittel 5."

2.6 Utvidet rett til hvilende pensjon for uførepensjonister som prøver seg i arbeid - folketrygdloven § 12-12 tredje ledd

Retten til hvilende pensjon ved lønnet arbeidsforsøk utvides fra tre til fem år. Uførepensjonister som er over 60 år når de begynner i arbeid, får beholde retten til å få tilbake uførepensjonen i perioden fram til overgang til alderspensjon.

Departementets vurdering og forslag

En forlengelse av retten til hvilende pensjon vil være et tiltak som motiverer uførepensjonister til å komme tilbake i arbeid og som medvirker til at tidligere uføre får mer tid til å etablere seg i arbeidslivet. Det foreslås å utvide perioden som uførepensjonister har rett til hvilende pensjon fra tre til fem år. Når tidligere uførepensjonister faller ut av arbeid etter mer enn fem år i arbeidslivet, bør fortsatt retten til uførepensjon (hel eller gradert) vurderes på nytt. Departementet antar at i disse tilfellene vil årsaken til at det søkes om uførepensjon på nytt ofte være at helsetilstanden har blitt forverret, slik at mange vil ha krav på uførepensjon. Uførepensjonister som begynner i arbeid når de er over 60 år, bør uansett kunne få tilbake uførepensjonen i perioden fram til overgang til alderspensjon. Det foreslås ikke endringer i rettighetene til mottakere av tidsbegrenset uførestønad.

Det foreslås at endringen trer i kraft 1. januar 2006 og gis virkning for løpende tilfeller. Forslaget har ikke administrative eller økonomiske konsekvenser av betydning.

3. AVVIKLING AV ORDNINGEN MED ET RÅDGIVENDE UTVALG I KRIGSPENSJONERINGS-SAKER - LOV AV 22. MARS 1968 NR. 2 OM TILLEGG TIL 1) LOV OM KRIGSPERNISJONERING FOR MILITÆRPERSONER AV 13. DESEMBER 1946 OG 2) LOV OM KRIGSPENSJONERING AV HJEMMESTYRKEPERSONELL OG SIVILPERSONER AV 13. DESEMBER 1946

Et rådgivende utvalg i krigspensjoneringsaker har som hovedoppgave å gi Rikstrygdeverket råd i visse typer krigspensjoneringsaker.

Departementets vurdering og forslag

Tallet på nye søknader om krigspensjon er nå meget lavt, og vil fortsette å synke. Årlig vil det dreie seg om fem til ti nye saker, i tillegg til enkelte søknader om gjenopptak eller ny vurdering.

Hovedsakelig gjelder det stønad til medisinsk behandling. Enkelte av disse sakene er av en slik art at de blir forelagt utvalget for vurdering i relasjon til tilleggslovens årsakskriterium. Omtrent alle utgifter til medisinsk behandling dekkes etter denne loven, med mindre det er åpenbart at det ikke kan være sammenheng mellom behandlingen og krigsskaden/krigspåkjenningene. Saker som Rikstrygdeverket selv finner å kunne godta, blir i henhold til lovens § 5 annet ledd ikke forelagt utvalget.

I forarbeidene til tilleggsloven ble det bl.a. anført at praktiseringen av loven ville bli utformet på grunnlag av den kasuistikk som etter hvert ville fremkomme gjennom behandlingen i utvalget. I løpet av de årene utvalget har vært i funksjon, har det således utkrystallisert seg en fast forvaltningspraksis innenfor de aktuelle områdene. Utvalget har for øvrig gradvis delegert deler av sin "myndighet" til Rikstrygdeverket.

Det nåværende utvalget har en fungeringsperiode fram til utgangen av 2005. Medlemmene vil da ha en gjennomsnittsalder på 81 år. Det har vært vanskelig å få oppnevnt nye medlemmer og det antas at problemene med å finne nye medlemmer som både har relevant kompetanse og personlig krigserfaring, etter hvert vil bli ytterligere forsterket.

Våren 2005 bad departementet om merknader til et forslag om å avvikle ordningen med et rådgivende utvalg i krigspensjoneringsaker fra 1. januar 2006. Ingen av høringsinstansene hadde innvendinger til forslaget. Departementet foreslår derfor at bestemmelsene om et rådgivende utvalg i krigspensjoneringsaker oppheves fra 1. januar 2006.

Det vises til lovforslaget, lov 22. mars 1968 nr. 2 om tillegg til krigspensjoneringslovene § 5.

Departementet legger til grunn at Rikstrygdeverket opprettholder sin krigshistoriske, juridiske og

medisinske kompetanse innenfor de lovområdene der utvalget har hatt sin rådgivningsfunksjon.

Det foreslås at endringen trer i kraft 1. januar 2006, og at utvalget avvikles fra samme tidspunkt. Avvikling vil innebære en administrativ forenkling og vil ikke ha noen økonomiske konsekvenser av betydning.

4. ENDRINGENE I LOV 29. APRIL 2005 NR. 21 OM SUPPLERANDE STØNAD TIL PERSONAR MED KORT BUTID I NOREG - REGLENE OM UTENLANDSOPPHOLD MV.

Det foreslås her endringer i lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg. Endringene omfatter presiseringer i reglene i § 4 om tillatte utenlandsopphold og reglene i § 21 om kontroll med utenlandsopphold. I tillegg foreslås etablert en ordning i § 13, slik at for meget utbetalte ytelser under utenlandsopphold avregnes krone for krone mot ytelsene i en ny stønadsperiode.

Loven tar sikte på å garantere en minste samlet inntekt for personer som har fylt 67 år, men som har for kort botid i Norge til å få fulle ytelser fra folketrygden. Det er en forutsetning for ytelser etter loven at vedkommende har lovlig adgang til fast boplass i Norge. Utenlandsopphold kan ikke overstige tre måneder per kalenderår. Stønad gis for inntil 12 måneder om gangen, og søknad om ytelser eller forlengede ytelser må settes fram ved personlig fram møte på trygdekontoret.

Om ordningen vises det til Ot.prp. nr. 14 (2004-2005), jf. Innst. O. nr. 56 (2004-2005).

Etter loven § 4 faller retten til supplerende stønad bort når en person oppholder seg i utlandet i mer enn tre måneder i sammenheng, eller i mer enn tre måneder i alt i et kalenderår. Når disse grensene overstiges, medfører loven at all stønad i utlandet er utbetalt i strid med reglene. Dersom oppholdet varer en dag utover de tillatte tre månedene, blir også de forutgående tre månedene regelstridige. Det er likegyldig om utenlandsoppholdet består av ett sammenhengende opphold eller flere opphold spredt over stønadsperioden. Bortfallet av stønadsretten gjelder også når stønadstakeren melder fra om utenlandsoppholdet slik at stønaden blir stoppet til riktig tid.

Det reiser seg i tillegg spørsmål om å kreve for meget utbetalt stønad tilbake etter loven § 13.

Med henblikk på kontroll av reglene om utenlandsopphold, kan departementet ifølge loven § 21 andre ledd gi forskrift om at vedkommende skal møte personlig på trygdekontoret inntil to ganger i året. Slik fram møteplikt bør i tilfelle omfatte både stønadstakeren selv og ektefelle/samboer/registrert partner. I praksis vil fram møteplikten ved nærmere be-

stemmelse i forskriften kunne begrenses til ektefelle mv. under 67 år. Etter loven § 5 fjerde ledd vil utenlandsopphold for sistnevnte kunne påvirke retten til supplerende stønad ved at retten til å få en høyere ytelse på grunn av forsørgelse eventuelt faller bort. Det er derfor behov for de samme kontrolltiltak som i forhold til stønadstakeren selv.

Aktuelle endringer og presiseringer

Angivelsen av tillatte utenlandsopphold i måneder har vist seg å reise tolkningsspørsmål. Rikstrygdeverket mener at det vil gi en mer håndterbar ordning dersom det tillatte utenlandsoppholdet settes lik 90 dager. Videre ønsker Rikstrygdeverket at tillatte utenlandsopphold skal være tillatte utenlandsopphold innenfor den enkelte stønadsperiode på 12 måneder, i stedet for i løpet av kalenderåret som i nåværende lovtekst. Departementet er enig i disse justeringene og foreslår tilsvarende endringer i loven § 4.

Det vil kunne reageres på for lange utenlandsopphold ved en tilbakekrevingssak etter loven § 13. Det forutsettes her at vedkommende forsto eller burde ha forstått at utenlandsoppholdet var regelstridig. Vilkåret vil ikke alltid kunne anses å være oppfylt, og tilbakekreving vil i beste fall være en tidkrevende prosess. Det dreier seg om personer med inntekt på et så lavt nivå at tilbakekreving vanskeliggjøres. Dersom vedkommende fortsetter som stønadstaker, vil for meget utbetalt kunne avregnes i framtidig ytelse med inntil 10 pst. av månedsbeløpet.

Ytelser kan tilstås på nytt umiddelbart etter for lange utenlandsopphold. Resultatet kan derfor bli at den supplerende stønadsordningen finansierer utenlandsopphold uten andre konsekvenser enn eventuell tilbakekreving over svært lang tid. Dette kan føre til misbruk av ordningen gjennom gjentatte lengre utenlandsopphold, og oppfordringen til å melde fra om for lange utenlandsopphold blir svært liten.

Departementet har i samråd med Rikstrygdeverket vurdert ulike løsninger med henblikk på en effektiv reaksjon mot misbruk som beskrevet ovenfor. Et vesentlig hensyn i den forbindelse er å unngå at den som lojalt følger reglene og melder fra om sine utenlandsopphold med derav følgende stopp av stønaden, kommer dårligere ut enn den som er for lenge i utlandet uten å si fra og får ytelsen uavkortet. Departementet foreslår at for meget utbetalt supplerende stønad i utlandet skal avregnes krone for krone mot ytelsene i en eventuell ny stønadsperiode ved tilføyelse av et nytt fjerde ledd i loven § 13.

Når det gjelder kontrollen av om reglene om utenlandsopphold overholdes omtaler loven direkte bare frammøte for stønadstakeren selv. Imidlertid kan oppholdsstedet for ektefelle/samboer/registrert partner ha direkte betydning for størrelsen av stønaden, derfor bør også slike personer ha frammøteplikt.

Loven gir hjemmel for å fastsette dette i forskrift. Rikstrygdeverket finner likevel at det i praksis vil kunne være hensiktsmessig at frammøteplikten for ektefelle mv. går direkte fram av loven. Departementet foreslår derfor at loven § 21 andre ledd suppleres for å imøtekomme dette. I praksis vil dette bare gjelde tilfelle der ektefellen mv. er under 67 år (se loven § 5 fjerde ledd).

Endringene i lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg foreslås å tre i kraft 1. januar 2006.

Hensikten med de foreslåtte presiseringer og suppleringer av loven er å gjøre reglene om utenlandsopphold enklere å håndtere i praksis. Forholdene legges til rette for å unngå merarbeid i forbindelse med kontroll og eventuell tilbakekreving av for meget utbetalt stønad i utlandet. Den foreslåtte avregningsordningen vil her være av særlig betydning. Avregningsordningen vil også i noen utstrekning redusere de løpende utgiftene til supplerende stønad, men vil på den annen side kunne føre til økte utgifter til sosialhjelp. Det er imidlertid ikke mulig å tallfeste disse virkningene, som dessuten ventelig vil avta over tid som følge av det insitamentet stønadstakerne får til å melde fra om sine utenlandsopphold og lengden av dem. Endringene antas ikke å gi grunn til budsjettmessige justeringer.

5. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Eva Kristin Hansen, Per Rune Henriksen, Sverre Myrli, fra Fremskrittspartiet, Robert Eriksson, Kari Kjønås Kjos og Kenneth Svendsen, fra Høyre, Martin Engeset, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, fra Kristelig Folkeparti, Åse Gunhild Woie Due-sund, fra Senterpartiet, Dagfinn Sundsbø, og fra Venstre, André N. Skjelstad, slutter seg til Regjeringens forslag til endring i folketrygdlovens bestemmelser i §§ 4-5 og 4-20 om vilkår for å bli regnet som reell arbeidssøker, slik at to vilkår i kravene om å skaffe seg inntekt utgår. Komiteen deler departementets vurdering av betydningen av å stille strenge krav til å søke arbeid, helt eller delvis, før det innvilges dagpenger under arbeidsledighet. Samtidig bør det ikke være aktuelt for Norge å opprettholde lovbestemmelser som kan være i strid med konvensjoner Norge har tiltrådt, i denne sammenheng Den europeiske kodeks for sosial sikkerhet.

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til lovteknisk justering i folketrygdloven § 8-4.

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til klargjøring av folketrygdlovens bestemmelser §§ 9-11, 9-12 og 9-15 for å hjemle rett til pleiepenger til foreldre med omsorg for svært alvorlig syke barn i perioder, når sykdommen forverrer seg og kommer inn i en ustabil fase. Endringen er i samsvar med Trygderettens kjennelse.

Komiteen slutter seg til endringer i folketrygdloven §§ 10-8 og 12-9 ved at det inntas bestemmelse om plikt for trygdeetaten til å utarbeide en individuell oppfølgingsplan og medlemmets plikt til å medvirke for mottakere av rehabiliteringspenger og tidsbegrenset uførestønad.

Komiteen understreker betydningen av at de individuelle planene som tilbys, er tilpasset den enkelte bruker, både når det gjelder kvalitet, omfang og innhold. Komiteen viser i denne sammenheng til den bebudede stortingsmeldingen om Arbeid, inkludering og velferd der målet er at flere skal kunne få arbeid og at helheten i utføringsarbeidet vil bli gjenomgått i sin helhet for å realisere dette.

Komiteen slutter seg til lovteknisk justering i folketrygdloven § 11-18.

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag til endringer i folketrygdloven § 12-12 slik at det gjøres lettere for uførepensjonister å etablere seg i arbeidslivet ved at retten til hvilende pensjon ved lønnet arbeidsforhold utvides fra tre til fem år.

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om at ordningen med rådgivende utvalg i krigspensjonssaker avvikles.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser i denne forbindelse til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 15 (2005-2006) under kap. 660 Krigspensjon og vil på denne bakgrunn støtte Regjeringens forslag til lovendring.

Komiteen slutter seg til endringene i lov om supplerende stønad til personer med kort butid i Norge ved at lovens § 4 om tillatte utenlandsopphold uten å miste retten stønad, defineres som "90 dager" i stedet for "tre måneder".

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, slutter seg her videre til at bestemmelsene i § 13 endres slik at for meget utbetalte ytelsener under utenlandsopphold kan avregnes krone mot krone mot ytelsene i en eventuell ny stønadsperiode, og § 21 hvor det presiseres atplikten til fram møte på trygdekontoret også omfatter ektefelle/samboer/registrert partner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til de innstramninger som er foreslått i loven og synes det er positivt at det foreslås at for meget utbetalt supplerende stønad i utlandet skal avregnes krone for krone mot ytelsene i en eventuell ny stønadsperiode.

Disse medlemmer deler Regjeringens syn på at også ektefelle/samboere/registrerte partnere kan pålegges plikt til fram møte på trygdekontoret når sistnevntes oppholdssted har betydning for utmålingen av supplerende stønad til stønadstakeren.

Disse medlemmer viser videre til Odelstingets behandling av Ot.prp. nr. 14 (2004-2005) om lov 29. april 2005 om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg, samt til Fremskrittspartiets merknader, jf. Innst. O. nr. 56 (2004-2005).

Disse medlemmer viser videre til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 15 (2005-2006) under kap. 667 post 70, som omhandler supplerende stønad til personer over 67 år.

6. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-5 første ledd bokstav d oppheves.

§ 4-5 første ledd bokstav e blir bokstav d.

§ 4-5 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

§ 4-20 annet ledd første punktum skal lyde:

Retten til dagpenger faller også bort i et begrenset tidsrom dersom medlemmet selv uten rimelig grunn unnlater å skaffe seg inntekt som *arbeidstaker i stønadsperioden*.

§ 4-20 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde, femte, sjette, sjuende og åttende ledd blir tredje, fjerde, femte, sjette og sjuende ledd.

§ 8-4 tredje ledd bokstav j skal lyde:

når *vedkommende* er arbeidsufør som følge av behandling i forbindelse med sterilisering.

§ 9-11 nytt andre ledd skal lyde:

Når sykdom som nevnt i første ledd må anses for varig, er retten til pleiepenger begrenset til perioder hvor sykdommen er ustabil. Når barnet lider av en svært alvorlig progredierende sykdom, kan det foreligge en kontinuerlig rett til pleiepenger. Det kan også utbetales pleiepenger i startfasen av en svært alvorlig, varig sykdom.

Nåværende andre ledd blir tredje ledd.

§ 9-12 skal lyde:

Til medlem som i hjemmet pleier en nær pårørende i livets slutfase, ytes det pleiepenger i *opptil 20 dager for hver pasient*.

§ 9-15 oppheves.

§ 10-8 andre ledd nytt femte og sjette punktum skal lyde:

Det skal utarbeides en individuell oppfølgingsplan i samarbeid med medlemmet. Retten til rehabiliteringspenger faller bort dersom medlemmet uten rimelig grunn unnlater å ta imot tilbud om behandling, rehabilitering, yrkesrettet attføring eller å medvirke til utarbeidelse og oppfølging av individuell oppfølgingsplan.

§ 11-18 siste ledd skal lyde:

Departementet gir forskrifter om ytelser til et medlem som samtidig fyller vilkårene for rett til attføringspenger etter dette kapitlet og for tilskott under yrkesrettet attføring gitt med hjemmel i *arbeidsmarkedsloven kapittel 5*.

§ 12-9 nytt andre ledd skal lyde:

Det skal utarbeides en individuell oppfølgingsplan i samarbeid med medlemmet. Retten til tidsbegrenset uførestønad faller bort dersom medlemmet uten rimelig grunn unnlater å ta imot tilbud om behandling, rehabilitering, yrkesrettet attføring eller å medvirke til utarbeidelse og oppfølging av individuell oppfølgingsplan.

§ 12-9 andre ledd blir nytt tredje ledd.

§ 12-12 tredje ledd skal lyde:

Mottakere av uførepensjon beholder retten til ytelsen selv om den reduseres eller faller helt bort

a) under tidsbegrenset arbeidstrening som er godkjent av arbeidsmarkedsetaten

b) i fem år når vedkommende har gitt trygdekontoret melding om inntektsendring fordi han eller hun har tatt arbeid eller oppdrag, eller har startet virksomhet. *Den som har fylt 60 år når ytelsen reduseres eller faller bort, beholder retten til uførepensjon til fylte 67 år.* Det er et vilkår at vedkommende i løpet av de fem årene eller frem til fylte 67 år melder fra om ytterligere inntektsendringer. Det kan ses bort fra at meldinger som nevnt, ikke er gitt dersom det foreligger særlige grunner som kan forklare hvorfor det ikke er meldt fra.

II

I lov 22. mars 1968 nr. 2 om tillegg til 1) lov om krigspensjonering for militærpersoner av 13. desember 1946 og 2) lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner av 13. desember 1946 gjøres følgende endring:

§ 5 oppheves.

III

I lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg gjøres følgende endringer:

I § 4 skal uttrykket «tre måneder» erstattes med «90 dagar» og uttrykket «eit kalenderår» med «ein stønadperiode».

§ 13 nytt fjerde ledd skal lyde:

Når supplerende stønad er utbetalt i utlandet i strid med reglane i § 4, jf. § 5 fjerde leddet, skal for mykje utbetalt stønad avreknast månad for månad i ein ny stønadperiode utan omsyn til om vilkåra for tilbakekrevjing etter første leddet er oppfylte.

I § 21 andre ledd første punktum skal uttrykket «ein stønadstakar» erstattes med «ein stønadstakar eller ektemaken».

I § 21 andre ledd andre punktum skal uttrykket «ein stønadstakar» erstattes med «ein stønadstakar og ektemaken».

IV

Ikraftredelse. Overgangsbestemmelser

1. Endringene i folketrygdloven §§ 4-5, 4-20, 8-4 og 11-18 trer i kraft straks.
2. Endringene i folketrygdloven §§ 9-11, 9-12, 9-15, 10-8, 12-9 og 12-12 trer i kraft 1. januar 2006. Endringene i folketrygdloven §§ 9-11, 9-12, 9-15, 10-8, 12-9 og 12-12 gis også virkning for løpende tilfeller.

3. Endringen i lov 22. mars 1968 nr. 2 om tillegg til krigspensjoneringslovene av 1946 § 5 trer i kraft 1. januar 2006.
4. Endringene i lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg trer i kraft 1. januar 2006.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 1. desember 2005

Karin Andersen
leder

Dagfinn Sundsbø
ordfører